
TAP

Trans Adriatic Pipeline

Hapja e Korridorit Jugor te Gazit

Marija Savova Velkoski, Menaxhere Tregtare

Opening the Southern Gas Corridor

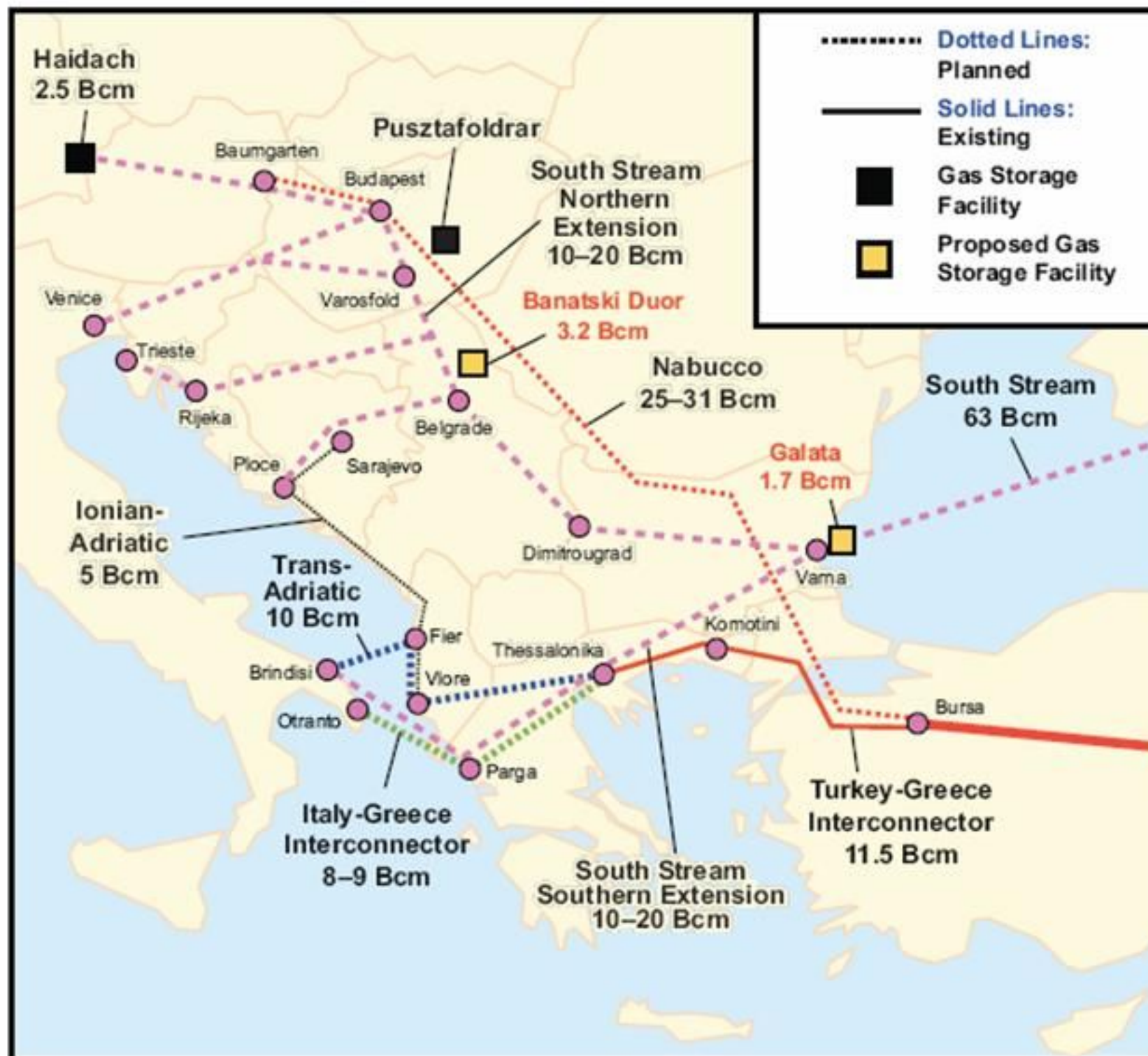
1. Te dhenat baze
2. Vecorite e TAP
3. Vlera e shtuar e TAP
4. Konceptimi i biznesit te TAP
5. Statusi i projektit
6. Permbledhje

Te dhenat mbi kushtet e tregut

- Diferenca ndermjet prodhimit te gazit ne renie dhe kerkeses ne rritje ne Evrope do te vazhdoje te rritet.
- Diversifikimi i rrjetave te furnizimit me gaz dhe burimet ne BE mbeten te rendesishme. Dhe akoma me shume ne rajonin e Evropes Juglindore.
- Zhvillimi i infrastruktures se gazit eshte nje zgjedhje afatgjate. Rritja e tregjeve te gazit ka mbetur ne vend por pritet ta marre veten ne te ardhmen.
- Prodhuarit e gazit ne detin Kaspik dhe Lindjen e Mesme po kerkojne rruge per ta cuar gazin e tyre ne Evrope.

Projektet e gazit te korridorit te katert

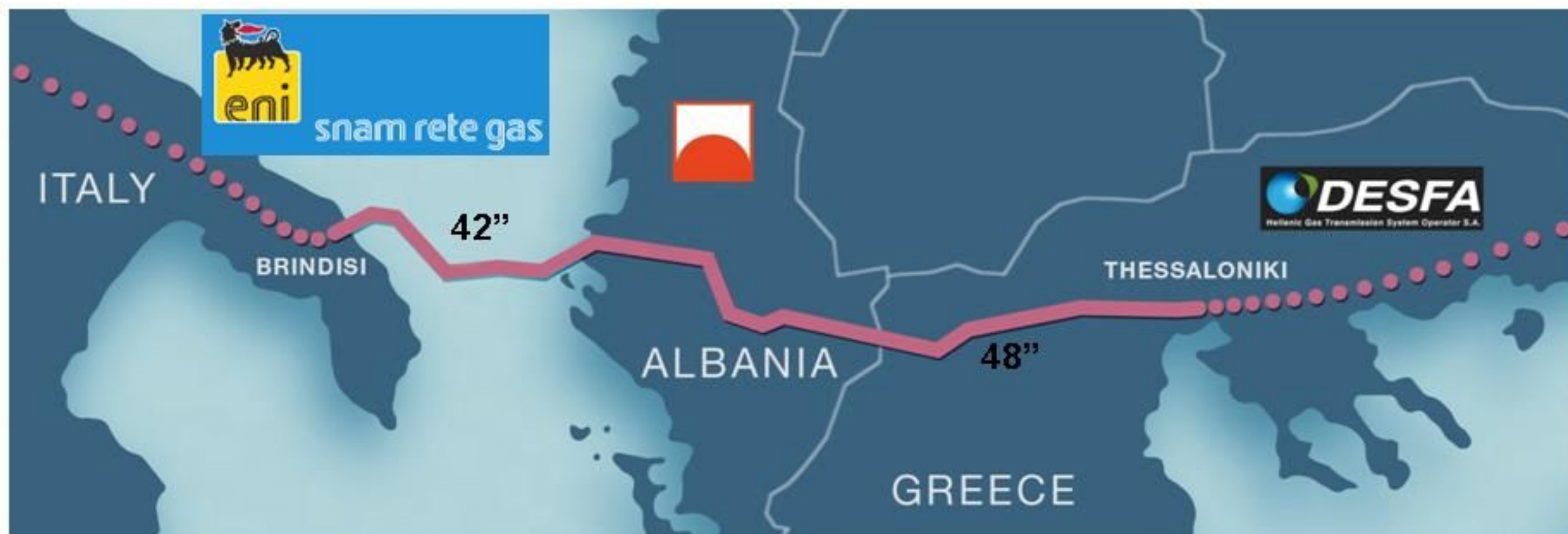
Source: IHS CERA.
80505-14_3103

Vecorite kryesore te TAP

Gjatesia e tubacionit – 520 km

- Lidhet me rrjetat egzistuese ne Greqi dhe Itali
- Projekti per tu zgjeruar nga 10 deri ne 20 bcm ne vit
- Mundesia per te ofruar depozitim gazi ne Shqiperi
- TAP do te financohet si projekt

Mbeshtetet nga Partnere te fuqishem

Trans Adriatic Pipeline

Koefidenca per investime kur ka recesion ekonomik

EGL (42.5%):

- Kompani evropiane per tregtimin e energjise me asetet e veta ne 16 vende
- Ka ne operim centrale me gaz ne Itali

Statoil (42.5%):

- Furnizuesi i dyte me i madh i gazit ne Evrope
- Operatori me i madh i ujerave te thella (8'000 km tubacione nenujore)
- Partner dhe operator tregtar i konsortiumit Shah Deniz

E.ON Ruhrgas (15%):

- Kompania me e madhe private ne Evrope qe furnizon 53 miliard m³ gaz ne vit
- Sistemi i vet i furnizimit perfshin 11,600 km tubacion gazi

Siguria e furnizimit ne rajonin e Evropes Juglindore

TAP
Trans Adriatic Pipeline

TAP ka shume mundesi fizike per flukset

- Lidhesi nderkufitar ndermjet tregut Italian dhe atij te Evropes Juglindore
- Lidhja me qendra te konsumit te gazit per te ardhmen ne jug te Italise, Greqise, Bullgarise dhe Turqise
- Mundesia per kthimin fizik te fluksesve
- Siguria e furnizimit ne situata emergjence: lidhja e Evropes Juglindore me burimet e gazit ne Algjeri dhe Libi

Rezerva e gazit nentoke

Siguron rezerve strategjike per Evropen Juglindore dhe tregun Italian

- Kontribuon ne sigurine e furnizimit te Evropes me energji (strategjike & teknike)
- Nxit fleksibilitetin e transmetuesve/ bleresve te gazit
- Rrit gazin e Evropes Juglindore ne tregjet e energjise

- **Ku:** Kriporja e Dumrese ne Shqiperi, 20 km ne veri te tubacionit te TAP - mundesi unike dhe fizibel si depozitim gazi. Afersisht ka 3 – 5 hapsira nentoksore

Koncepti i Biznesit

- **Fizibiliteti i Projektit**

Zhvillim, ndertim dhe zoterim i nje interkonjeksi te ri te gazit natyror per te siguruar gazin me ekonomik nga Deti Kaspik ne tregjet me potencial te larte rritje te Evropes

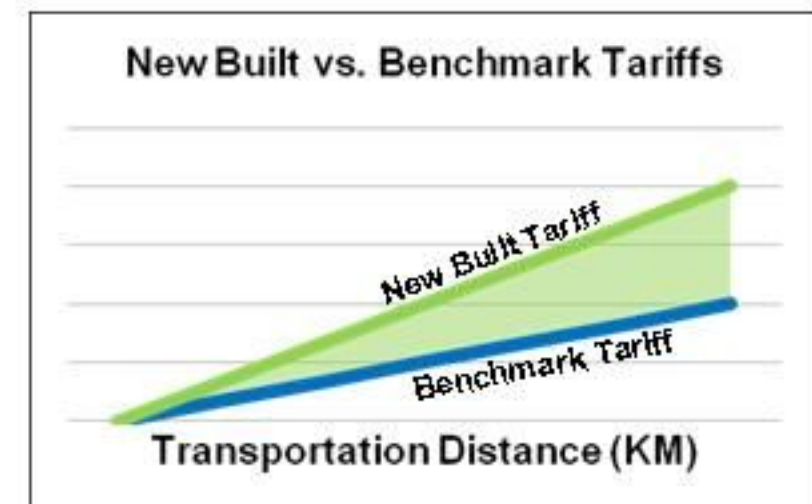
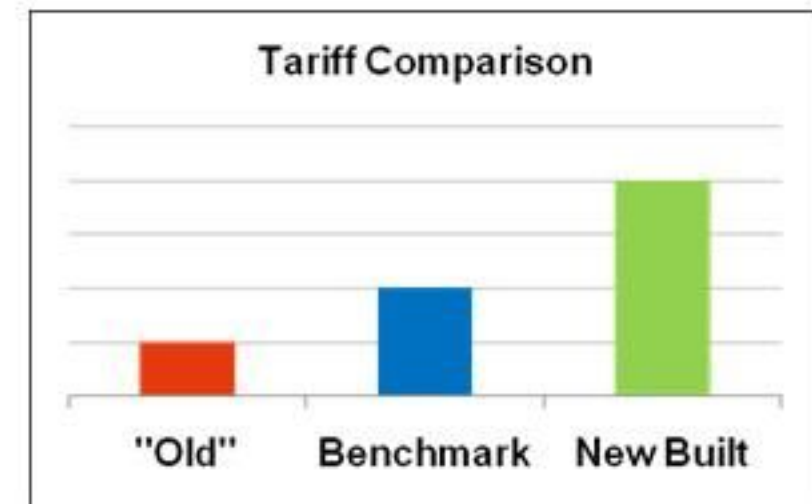
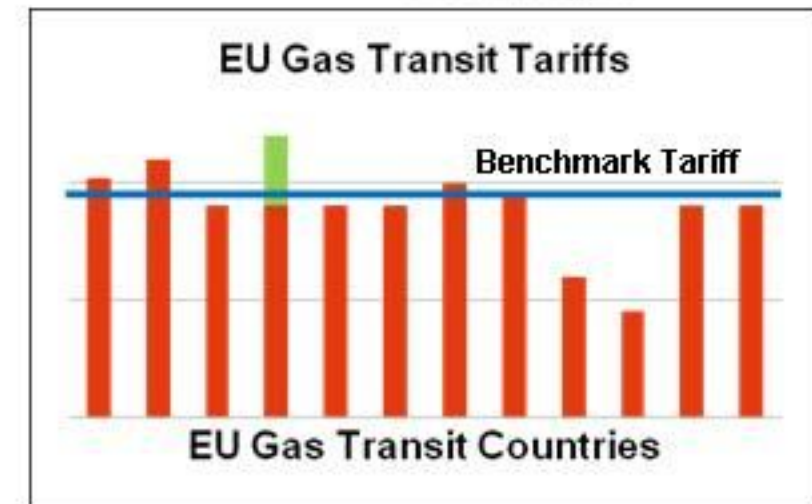
- **Modeli komercial**

Dhenia me qira e kapacitetit per aksioneret nepermjet kontratave afatgjate te transmetimit te gazit (transmetoje-ose paguaje) ne nje mase te barabarte me pjesen e tyre te pronesise.

Aksioneret/transmetuesit do te jene te afte te shesin kapacitetin e rezervuar te paperdurur ne nje treg sekondar kapacitetesh

- **Zhvillimi i biznesit**

Zgjerimi i tubacionit per te patur zhvillim infrastrukture sipas fazeve ne rajon- afati aktual i lidhur me zhvillimet ne Shah Deniz II, por jep mundesi per te patur te tjera burime gazi ne te ardhmen afatgjate.

Trajtim financiar i forte

TAP eshte nje tubacion me sponsorizim privat

- Zhvillimi i projektit financonet nga aksionere te forte e te besueshem
- Diskutimet me Institucionet Nderkombetare Financiare kane filluar
- Rast i forte biznesi, bankat kane dhene sinjale gadishmerie per te siguruar financim
- ESIA, standartet teknike dhe prokurimet ne perputhje me kerkesat e institucioneve financiare

Eksperienca me e mire teknike

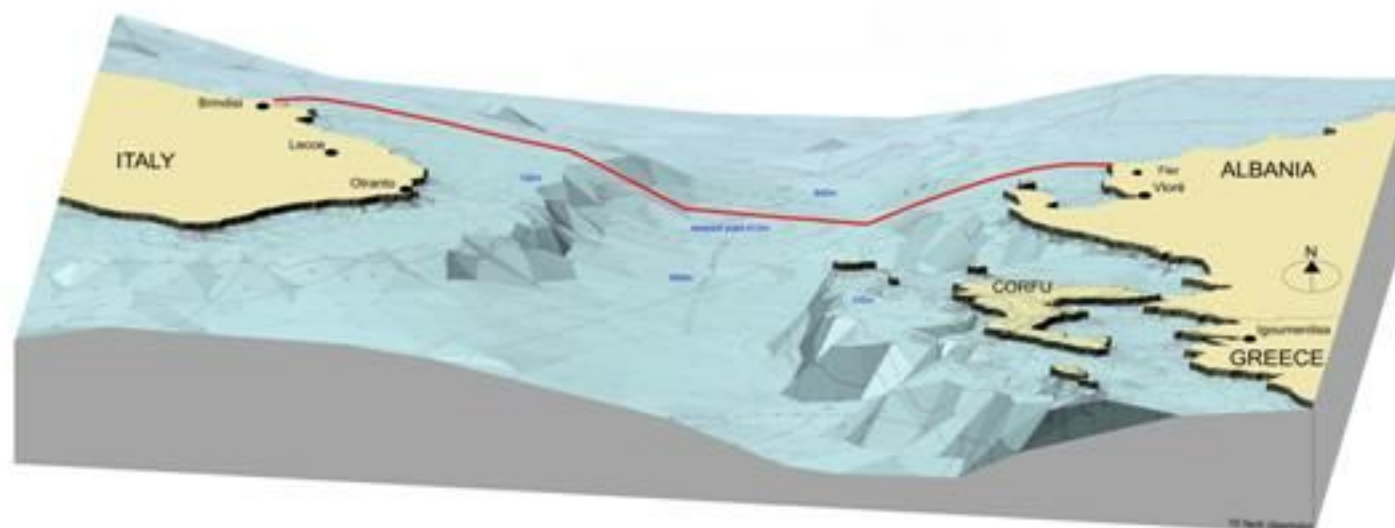

Tubacioni shtrihet ne toke dhe ne det

Aksioneret e TAP - Statoil dhe E.ON Ruhrgas - jane specialistet me te mire ne bote per shtrim tubacionesh

Vendkalim optimal i zgjedhur ne det (135 km):

- Thellesia me vogel e ujit (820m) krahasuar me rruget e tjera
- Struktura te favorshme te shtratit te detit dhe kushteve gjeoteknike

Progresi i pergjithshem i projektit **TAP**

Trans Adriatic Pipeline

- **Perfshirja e RNG**
- **Perditesimi i aplikimit te licenses INGS**
- **Konsultimi per perjashtimin nga Hyrja e Paleve te Treta (TPA)**
- **Memorandum Mirekuptimi dhe bashkepunimi i firmosur me Shqiperine (Maj 2010)**
- **Marrveshje nder-qeveritare per energjine e nenshkruar ndermjet Italise dhe Shqiperise (Mars '09)**
- **Studime per vendkalimet dhe konsultime te aksionereve (2009-10)**
- **Aplikime te ndryshme te dorezuara ne Greqi e Itali qe prej vitit 2008**
- **Studimi inxhinjerik baze perfunduar ne 2007 – Fillim-fund- stadi i hartimit inxhinjerik(FEED)**
- **I njohur nga BE si projekt me interes te perbashket (2003)**

Permbledhje

- **TAP** mbeshtetet nga aksionere te forte e te qendrueshem
- Aksioneret e **TAP** zoterojne burimet ne Shah Deniz II
- **TAP** ka rrugen me te shkurter ne det dhe ne toke
- **TAP** eshte i avancuar nga ana teknike
- **TAP** ndjek standartet me te larta nderkombetare te BERZH (EBRD)
- **TAP** eshte i hapur per partnere
- **TAP** perforcon deshiren e Greqise per krijimin e nje autostrade energjitike ne Greqi

Faleminderit!

Zbuloni me teper mbi TAP:

www.trans-adriatic-pipeline.com